

PRZE KROJ

NR 25 (3494) / 18 CZERWCA 2012 / CENA 3,99 ZŁ
WWW.PRZEKROJ.PL w tym 8% VAT

Gorzów
bankrutuje | 22

Ósemki znowu
uwierają władzę | 20

Prezydent zaleca
mniej wolności | 15

Dzisiaj Dołęcki,
Kora – jutro Ty! | 18

Polska: obcym wstęp surowo wzbroniony

INDEKS
371424

ISSN 0033-2488
9 770033 248205

25 >

SUKCES

MAGAZYN

na tablecie

w sieci

w kiosku

www.sukcesmagazyn.pl

PRZEKROJ

Założył w roku 1945 w Krakowie redaktor Marian Eile

NIE PISZEMY O TYM...

... że trwa Euro 2012, w tym mecze oraz różne bitwy.

... że protestowali, blokując wybudowaną przez siebie drogę, podwykonawcy autostrady A4, którzy nie otrzymali wynagrodzenia za swoją pracę.

... że warszawski radny **Maciej Maciejowski z PiS** nie będzie już wolontariuszem podczas Euro 2012 po tym, jak na Twitterze pożałował, że policja nie zabroniła przemarszu Rosjan na mecz przez Warszawę i że „honoru Polski musieli bronić kibole”.

... że ośmiogodzinne zamieszki i bójki przed meczem Polska – Rosja, w jego trakcie i po nim zostały określone przez premiera Donalda Tuska jako nieznaczące incydenty. Cóż, premier tymi ulicami nie chodził.

... że **Ewa Stankiewicz** nie poprowadziła powstania warszawskiego przeciwko rosyjskim kibicom.

... że działacze lokalnej partii lewicowej w Sörmland (Szwecja) chcą, żeby mężczyźni obowiązkowo korzystali z toalet wyłącznie na siedząco. Oczywiście w ich siedzibie. Jest tak higieniczniej i zdrowiej. Wiemy to nie od dzisiaj.

... że **Polska rozpoczyna swój kolejny rozdział** przygody kosmicznej, przystępując formalnie do Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA). Polska, która prowadzi swoją politykę kosmiczną pod przewodnictwem Ministerstwa Gospodarki, będzie to teraz mogła robić pod auspicjami ESA za jedyne 30 mln euro rocznie. Środowisko uzyska m.in. dostęp do teleskopów.

... że na chwilę odłożono debatę sejmową o proponowanych przez prezydenta zmianach w prawie o zgromadzeniach.

MAREK RACZKOWSKI

NIE PUBLIKUJEMY ZDJĘCIA...

... z incydentu podczas obrad polskiego rządu pod przewodnictwem premiera Donalda Tuska 12 czerwca 2012 r. Odśpiewano tradycyjną kibicowską przyspiewkę. Wszyscy okryci szalikami zamiast wstydem.

LAST MINUTE KRZYSZTOF PŁYTA

Z wytycznych dla komentatorów. Nie mówić: „Gra Szwedów przypomina obronę Częstochowy”.

MARK RACZKOWSKI

PRZED WSZYSTKIM

- 6 **Cudzoziemiec/ka w rękach biurokratów.** Uchodźca, którego dzień obchodzimy 20 czerwca, to osoba prześladowana w swoim kraju ze względu na rasę, religię, narodowość, przynależność do określonej grupy społecznej lub przekonania polityczne. To nie jest święty ludź, którzy uciekli przed głodem i nędzą. Reportaż **Magdy Papuzińskiej**
- 12 **Nielegalni.** O globalnym projekcie badań nad ośrodkami detencyjnymi, migracjach ludności i polityce państw w stosunku do nie swoich obywateli z **Michaelem Flynnem** rozmawia **Klementyna Suchanow**
- 14 **Znajdź 10 szczegółów różniących zdjęcia** z Poznania i Warszawy
- 15 **Konstytucyjna wolność zagrożona.** Prezydencki projekt ograniczenia wolności zgromadzeń budzi poważne zastrzeżenia wielu organizacji i środowisk. Dlaczego? Wyjaśnia to list otwarty wystosowany do Pani Marszałkini Sejmu Ewy Kopacz
- 16 **Życie jak w kryzysie.** Bezrobocie w Hiszpanii wzrosło do 24 proc. Mit emigranta żerującego na europejskim socjalu trafia na podatny grunt – twierdzi **Agata Młodawska**
- 17 **Ostolski** o bydgoskim „Popietuszcze”
- 18 **Joint a społeczeństwo obywatelskie.** Dyrektorka Międzynarodowego Programu Polityki Narkotykowej w Open Society Institute **Katarzyna Malinowska-Sempruch** w rozmowie z **Mają Ruszpel**
- 20 **Walka z teatrem czy ze światopoglądem?** Jeśli myślicie, że czasy komisarzy politycznych już minęły, przyjrzyjcie się historii głosowania nad statutem Teatru Ósmego Dnia w Poznaniu – proponuje **Lech Mergler**
- 22 **Powiat bankrut.** Powiat gorzowski zmierz ku bankructwu – byłby to pierwszy przypadek w Polsce, ale pewnie nie ostatni – prognozuje **Agnieszka Mróz**
- 24 Co pęka w Europie – pyta **Ziomecki**
- 25 **Sipowicz** i młode prącie w nowym froncie

CYWILIZACJA OD ŚRODKA

- 28 **Zróbmy sobie ogród.** Warzywa, owoce i zioła na dachu, pod blokiem, koło szkoły? To jest permakultura – opowiada **Piotr Bielski**
- 30 **Warszawa nie istnieje.** Miasto powoli pogrąża się w niebycie. A warszawiacy śpią – alarmuje **Xawery Stańczyk**
- 32 **Karły i kosmici.** Imigranci w polskich programach rozrywkowych dokonują samoupokorzenia, żeby potwierdzić naszą wyższość. Chyba że to zamożni przybysze z Zachodu. Tekst **Marty Karaś** i **Ilony Witkowskiej**
- 34 **Jedyna taka Syrena.** Polskich miłośników motoryzacji ogarnął szal budowy repliki Syreny Sport – informuje **Kamil Pawłowski**

KONIEC Z KULTURĄ

- 36 **Nadchodzi czas Larsa.** Ucieka poza „tu i teraz”. Słyszy, że morduje Wagnera czy Pucciniego. Uważa, że wysoko wzięte górne C nadaje sens naszemu istnieniu. Z **Mariuszem Trelińskim** rozmawia **Jacek Tomczuk**
- 40 **Handlarz krokami.** Tate Modern pokazuje prace Damiana Hirsta. To tylko retrospektywa czy także zaklinalanie rzeczywistości? – pyta **Jarosław Pietrzak**
- 43 **Pałkoszał, szalopił, pasodał u Piątka**
- 44 **Muzyczna intifada.** – Hip-hop to muzyczna intifada – deklaruje **Shadia Mansour**, królowa palestyńskiego rapu. – Oni mają czotgi, my mamy kamienie – wtórują na jej koncertach Palestynicy. Píše **Marcelina Obrzydowska**

RECENZJE

- 46–48 **„Życie seksualne muzułmanina w Paryżu”** **Marouane** to w istocie opowieść o samowykluczeniu – twierdzi **Wróblewska**. **Rozliczenia Shuty’ego „Baton III. Taltosz”** to nic przyjemnego – mówi **Tomczuk**. **Sigur Rós** nie zaskoczyli. Nagrali kolejną piękną płytę – chwali **Nizinkiewicz**

ZAWSZE W PRZEKROJU

3, 4, 49, 50 **Raczkowski**; 35 **Też pytanie**; 49, 50 **Rozmaitości z krzyżówką** i **Lewomyślnie** **Kurkiewicza**

ADRES REDAKCJI: ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa, 22 463 30 300, www.przekroj.pl, e-mail: doredakcji@przekroj.pl lub imie.nazwisko@przekroj.pl **REDAGUJE ZESPÓŁ:** Roman Kurkiewicz (redaktor naczelny), Aleksandra Bilewicz, Katarzyna Czarnačka, Patrycja Dołowy, Julia Kubisa, Magda Papuzińska, Jacek Tomczuk, Klementyna Suchanow, Maria Świętlik **ROZMAITOŚCI, KRZYŻÓWKI:** roznywka@przekroj.pl, Marcin Pleszczyk, Kaliber 45 **PROJEKT GRAFICZNY:** Kasper Skirgajło-Krajewski **PRACOWNIA GRAFICZNA:** Andrzej Figatowski **FOTODZIEDYCJA:** foto@przekroj.pl, Katarzyna Serek, Franciszek Mazur **KOREKTA:** Ling Brett **OBROBKA ZDJĘĆ, PRZYGOTOWANIE DO DRUKU:** Bogumiła Kreczmańska, Bartosz Wójcik, Tomasz Kieras, Krzysztof Rzeszotek **STRONA INTERNETOWA I IPAD:** serwisyplatne@rp.pl, Cezary Niewiarowski, Renata Wróbel

WYDAWCA: PRESSPUBLICA SP. Z O.O. ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa **PROMOCJA I MARKETING:** promocja@przekroj.pl, Michał Krześniak **BIURO REKLAMY:** Presspublica sp. z o.o. ul. Prosta 51, 00-838 Warszawa; faks: 22 628 05 88, 22 463 00 00; automatyczna centrala telefoniczna: 22 4630 + numer wewnętrzny; łączenie przez telefonistkę 22 463 30 300 **DYREKTOR DZIAŁU AGENCYJNEGO:** Filip Weichert – 22 463 01 88 reklamainfo@presspublica.pl druk: RR Donnelley.

PRENUMERATA TYGODNIKA „PRZEKRÓJ”

PRENUMERATA REDAKCYJNA Cena prenumeraty 2012 r.: roczna: **166,40 zł**, półroczna: **83,20 zł**, kwartalna: **41,60 zł** Zamówienie na prenumeratę należy składać: e-mailem: prenumerata@przekroj.pl lub faksem: 22 621 22 61. Dodatkowe informacje pod nr. tel. 800 120 195 **PRENUMERATA KOLPORTERSKA** oddziały Ruch SA, www.prenumerata.ruch.com.pl, urzędy pocztowe **PRENUMERATA e-WYDANIA** www.egazety.pl **PRENUMERATA ZAGRANICZNA** Ruch SA www.ruch.pol.pl; 22 693 67 75, 22 693 67 82, 22 693 67 18

DOSTĘP NA STRONĘ WWW I WERSJĘ NA IPADA

Cena abonamentu na iPad'a w Internecie: tygodniowy – **3,69 zł**, kwartalny – **30,75 zł**; roczny (z rabatem 30 proc.) – **99 zł**. Do wykupienia na www.przekroj.pl oraz w App Store. Informacje: wsparcie@przekroj.pl

Artykułów niezamówionych nie zwracamy. Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nadesłanych artykułach i listach.

Okładka: **Małgorzata Gurowaska**

ŚWIATOWY DZIEŃ UCHODŹCY

Dzień Uchodźcy został ustanowiony przez ONZ w 2000 r., aby zwrócić uwagę na sytuację osób zmuszonych do ucieczki ze swojego kraju. Jak co roku będzie obchodzony także w Polsce. Na co warto się wybrać?

- Wystawa fotograficzna „Inni-Obcy-Swoi” zorganizowana przez Fundację dla Somalii. Fotografie uchodźców przebywających w Warszawie i okolicach autorstwa Jacka Heroka. *Od 15 czerwca, Warszawa, Krakowskie Przedmieście, pod pomnikiem Kopernika.*
- Dzień Uchodźcy w ramach Łódzkiego Tygodnia Wielokulturowości organizowanego przez fundację Ocalenie – wielokulturowe miasteczko namiotowe, pokaz filmu „Człowiek z Hawru” Aki Kaurismäkiego o przybyciu afrykańskiego uchodźcy do portowego miasta (o godz. 20 w kinie Millennium). *20 czerwca, Łódź, Stary Rynek, godz. 10-15, www.ocalenie.org.pl.*
- Refugee Review – 7. Ogólnopolski Przegląd Filmów o tematyce uchodźczej organizowany przez Polską Akcję Humanitarną. Filmem otwarcia będzie „Kolor oceanu” Maggie Peren – historia o uchodź-

Kadr z filmu „Kolor oceanu”

Pere Pueyo/PHOTOGRAPHER

cach przybywających na Wyspy Kanaryjskie. Zobaczmy również m.in. „Fryzjerkę” Doris Dörrie, „Wszyst-

ko będzie dobrze” Pocasa Pascoala (losy uchodźczyń z Angoli w Lizbonie), animowany dokument „Droga na drugą stronę” (reż. Franca Savian) o rumuńskim więźniu w Polsce, który zmarł wskutek strajku głodowego, czy dokument „Plac Tahrir” Stefano Savony. *21-27 czerwca, Warszawa, Kraków, Toruń, Lublin, Wrocław. Wstęp na pokazy w Warszawie 5 zł, w pozostałych miastach – wstęp wolny, www.refugee.pl i www.pah.org.pl.*

- „Tu jest lepiej. Przyjeżdżajcie!” – premiera spektaklu będącego efektem warsztatów zorganizowanych przez fundację Strefa WolnoSłowa z udziałem Polaków oraz cudzoziemców mieszkających w stolicy. Opowieść o podróży, marzeniach i oczekiwaniach związanych z przybyciem do nowego kraju. *23 czerwca, godz. 20, Warszawa, Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego.*

REGGAE NA PLAŻY W PŁOCKU

Mistrzowie wszelkich odmian reggae zagrają na 7. edycji festiwalu ReggaeLand w Płocku na plaży nad Wisłą 6 i 7 lipca. Największą gwiazdą będzie Gentleman z zespołem, niemiecki muzyk czerpiący inspirację bezpośrednio z Jamajki, grający muzykę z pogranicza reggae, ska, dancehall i R&B. Po raz pierwszy w Polsce wystąpią Elephant Man z Jamajki, Ziggi Ricardo z Holandii (roots reggae), kultowy dla fanów ska St. Petersburg Ska Jazz Review z wokalistką Julią Kogan czy urodzony na Jamajce Scara Mucci, gwiazda dancehallu. Z Polski przybędą nasi najlepsi wykonawcy reggae – Vavamuffin, Daab, Paprika Korps, Pablopavo i Praczas oraz inni.

Bilety po 30 zł można kupić na miejscu lub w Internecie.

EDYTA OSIŃSKA

NIOTWARTY RZĄD

Polski rząd nie przystąpił do międzynarodowej inicjatywy Partnerstwo na rzecz Otwartego Rządu (Open Government Partnership – OGP), której uczestnicy zobowiązują się do przestrzegania przejrzystości prac rządu i otwartości danych dla obywateli. Państwo chcące przystąpić do Partnerstwa miało zgłosić to oficjalnie do połowy kwietnia 2012 r., przyjmując deklarację i potem przedstawić plan działań. Polski rząd wybrał inną drogę: zanim przystąpi do OGP, chce najpierw stworzyć plan.

KS

RUSZA MIASTECZKO BEZDOMNYCH

Namiotowe miasteczko ludzi bezdomnych i zagrożonych bezdomnością stanie we wtorek 19 czerwca od godz. 11 pod kancelarią premiera w Alejach Ujazdowskich w Warszawie. Demonstrację organizuje Kancelaria Sprawiedliwości Społecznej, a pomysłodawcą akcji jest Andrzej Mucharski, który od kilku lat działa na rzecz ludzi bezdomnych. Protest ma sprowokować dyskusję na temat braku w Polsce realnego programu pomocy społecznej w wychodzeniu z bezdomności. Protestujący będą się domagać zaprzestania eksmisji, zwrócą

uwagę na bardzo złe warunki sanitarno-logistyczne w noclegowniach i schroniskach dla bezdomnych. Mucharski uważa, że w więzieniach panują często lepsze warunki niż w ośrodkach dla bezdomnych. – W społeczeństwie utrwalił się stereotyp bezdomnego jako brudnego, śmierdzącego menela, który chce żyć na ulicy. Taki obraz to końcowy efekt. Wielu z nich na początku chce wrócić do normalnego życia, tylko nikt im w tym nie pomaga – mówi Andrzej Mucharski. I dodaje: – Bezdomni zawsze będą, bo niektórzy zwyczajnie chcą tak żyć. Znam ta-

kich. Ważne jest jednak, aby ludzie, którzy nie chcą tak żyć, otrzymali potrzebną pomoc. Organizatorzy planują debatę na temat przyczyn bezdomności i jej zwalczania, a także prezentację filmów o biedzie i bezdomności. Uczestnicy liczą na spotkanie z Donaldem Tuskiem. – Jeżeli premier ma czas, żeby się spotkać z kibicami, to chyba znajdzie go dla ludzi, którzy znajdują się w zdecydowanie trudniejszej sytuacji życiowej – mówi Mucharski. Więcej na www.kss.vel.pl.

ADAM SZYM CZYK

WARSZAWA ZAWIRUJE

O czym tańczą Czad, Liban, a o czym Korea Południowa? VIII edycja Międzynarodowego Festiwalu Teatrów Tańca Zawirowania, organizowanego przez fundację Scena Współczesna, odbędzie się w Warszawie między 29 czerwca a 7 lipca. Będzie to okazja do obejrzenia pozaeuropejskich i środkowoeuropejskich zespołów tańca współczesnego. Wystąpią m.in.: Machol Shalem Dance House z Izraela, Kephra Oiro z Kenii, Daniel Abreu z Hiszpanii i Lee Taesang

Dance Project z Korei Płd. Z Polski: Kielecki Teatr Tańca i Teatr Tańca Zawirowania. Solowy pokaz tancerza z Kenii pt. „Niezrozumiany” oparty jest na rytuałach przejścia towarzyszących śmierci w różnych kulturach. Tancerze z Hiszpanii, w onirycznym spektaklu „Zwierzę”, opowiedzą o zwierzęcości i instynkcie przetrwania w zachowaniach człowieka. Spektakl „Mól i Gay-ageum. Wojna nerwów” to historia zarzumianego i samotnego mola uwięzionego między strunami gay-

ageum, tradycyjnego koreańskiego instrumentu – w istocie opowieść o ograniczeniach współczesnego społeczeństwa. Rodrige Ousmane z Czadu tańczy zaś w proteście przeciwko czarnym plastikowym workom, które opanowały miasta, pola i rzeki w jego kraju. Będzie też można wziąć udział w warsztatach tanecznych prowadzonych przez polskich i zagranicznych instruktorów. Więcej na www.zawirowania.pl.

EDYTA OSIŃSKA

AB

BĄDŹMY POWOLNI

Spowalnianie czasu zaczęło się 20 lat temu w Rzymie. Teraz robi to Chorzów. Slow Festival 2012 odbędzie się 23 czerwca w Rosarium parku Śląskiego w Chorzowie pod hasłem „Minimalizm – styl życia”. Będą warsztaty ceramiki, gry na djembe, capoeiry, wegetariański posiłek, a także koncerty. Zagrają Kwartet Jorgi, Maja Olenderek, Beata Bocek, Zrni. O dawnych sposobach wspólnego spędzenia czasu w familokach opowiedzą członkowie stowarzyszenia Genius Loci. Organizatorem imprezy jest Miejski Dom Kultury Batory w Chorzowie. Więcej na www.mdkbatory.pl.